

INTERKOMMUNALT ARKIV I ROGALAND

2022

Eierstrategi for Interkommunalt Arkiv i Rogaland IKS (IKA)

EIERSTRATEGI

VERSJON 1.0 - VEDTATT AV KOMMUNESTYRET DEN 30.05.2022

Innhold

.....	0
Eierstrategi for Interkommunalt Arkiv i Rogaland IKS (IKA)	0
1. Særpreg/ kjennetegn ved IKA	2
Bransje	2
Ytre rammebetingelser	2
Presentasjon av IKA	3
Bakgrunn for etableringen av IKA	3
IKAs formål	3
Eiersituasjonen	4
IKAs organisering	5
IKAs styrende organ	5
Økonomisk utvikling	5
Produksjon – nøkkeltall	6
Særskilte forhold	6
Formålet med en eierstrategi	8
1. Eiernes mål for IKA	8
2. Kjerneområde og kjernevirksomhet	8
3. Organisering av virksomheten	9
4. Eierstyring og selskapsledelse	9
5. Kapitalstruktur og avkastningskrav	11
6. Eiernes utviklingsmål og resultatkrav	12
7. Endring av eierstrukturen i IKA	12
8. Avvikling av IKA	13

1. Særpreg/ kjennetegn ved IKA

Bransje

Interkommunalt Arkiv i Rogaland (IKA) IKS er et interkommunalt selskap (IKS) opprettet med hjemmel i Lov om interkommunale selskaper av 29. Januar 1999. Rogaland fylkeskommune, kommuner og interkommunale selskaper (IKS) i Rogaland kan være eiere av IKA. Det følger av IKS-loven at IKA er heleid offentlig selskap.

Innenfor regelverket for offentlige arkiv leverer IKA:

- Arkivdepottjenester fysisk og digitalt
- Arkivfaglig rådgivning
- Kurs- og fagkonferanser
- Utviklings- og innovasjonsarbeid innen fagområdet

IKA yter også tjenester til forsknings- og utdanningsformål knyttet til tilgjengeliggjøring av arkivmaterialet som er avlevert fra eierne. Tilsvarende tjenester gis i forbindelse med innsynssaker, saker som forberedes for domstolen mv. Tilgjengeliggjøring av arkiv for allmennheten er videre en vesentlig del IKA sitt formål og mål i nasjonalt regelverk.

Ytre rammebetingelser

Sentralt lov- og regelverk som danner rammene for IKAs virksomhet kan oppsummeres slik:

Lovverk:

- I. Arkivloven med forskrifter
- II. IKS-loven
- III. Personopplysningsloven (Arkivbehavende institusjoner trenger et rettsgrunnlag i nasjonal rett for å arkivere til arkivformål i allmennhetens interesse. Arkivverket, fylkeskommunale og kommunale arkivinstitusjoner har et slikt grunnlag i arkivlovgivningen: <https://www.arkivverket.no/forvaltning-og-utvikling/arkiv-personvern-og-gdpr-arkivere-eller-slette>)
- IV. Offentligloven med forskrifter
- V. Forvaltningsloven med forskrifter
- VI. Kommuneloven med forskrifter
- VII. Lov om offentlige anskaffelser
- VIII. Regnskapsloven

Tilsynsmyndighet med IKAs virksomhet utøves av Arkivverket/Riksarkivet.

Det finnes noen private aktører som tilbyr enkelte tjenester (f.eks. Iron Mountain, Dansk

Skanning, Geomatikk), men generelt er det lite konkurranse om IKAs kjerneoppgaver.

Presentasjon av IKA

Bakgrunn for etableringen av IKA

IKA ble stiftet 1. januar 1976 med 13 deltakende kommuner. I de første årene ble det særlig fokusert på ordning og katalogisering av kommunenes eldre arkiver. Arkivfaglig rådgivning og opplæring var også tidlig tjenester som ble tilbudt kommunene. På 1980-tallet ble det dessuten brukt mye ressurser på å samle inn og katalogisere privatarkiv og fotosamlinger.

Til å begynne med ble arkivene stort sett oppbevart i kommunene. Ansatte ved IKA tok med seg arkivene inn til sine lokaler i Stavanger for ordning, katalogisering og etikettering, og returnerte dem etterpå.

I 1992 fikk Norge en arkivlov. Loven trådte riktignok ikke i kraft før i 1999, men førte til et økt fokus på bevaring og oppbevaring av offentlige arkiv. Utviklingen førte til at i 2002 fikk IKA eget depotlokale, og kunne ta imot papirarkiver fra eierne. Fra 2006 begynte IKA også å ta imot datauttrekk fra elektroniske arkivsystem hos eierne.

I 2017 flyttet IKA, Statsarkivet og Stavanger byarkiv til et nybygg, Arkivenes hus, på universitetsområdet på Ullandhaug. IKA leier lokalene i Arkivenes Hus. Gjeldende leieavtale går frem til 2042

Les mer om IKAs historikk her: <https://ikarogaland.no/om-ika/historikk/>

IKAs formål

I gjeldende formålsparagraf i selskapsavtalen står det:

«Selskapet skal arbeide for at arkivmaterialet fra deltakerne eller materiale som disse har ansvar for, blir tatt vare på og gjort tilgjengelig for offentlig bruk, forskning og andre admi-

nistrative, juridiske og kulturelle formål, i samsvar med arkivloven. Selskapet skal tilby depotplass for deltakernes arkivmateriale, samt veilede deltakerne slik at de har tilfredsstillende oppbevaringsforhold for arkivmateriale. Selskapet skal være et arkivfaglig rådgivningsorgan og kompetansesenter for deltakerne, og skal i samråd med deltakerne arbeide for å utvikle effektive og rasjonelle arkivtjenester hos dem.

Driften av selskapet skal gå i balanse, det vil si at inntektene fra deltakerne skal dekke selskapets kostander.

Selskapet kan etter nærmere vedtak av styret prise visse tjenester og således ha egne inntekter. Tjenestene som kan prises skal i hovedsak være slike som ikke vil bli gitt til alle deltakerne, eller som deltakerne vil ha ulik etterspørsel etter, eller tjenester som faller utenfor selskapets hovedformål.

Til gjennomføring av spesielle prosjekt utenom selskapets ordinære arbeidsoppgaver, blir det søkt finansiering mellom deltakerne eller andre som spesielt ønsker prosjektet gjennomført.

Selskapet har anledning til å ta på seg konsulentoppdrag for andre, når oppdragsgiver betaler for tjenesten og det ikke går ut over selskapets hovedoppgaver.

Definisjonen av formål og ansvarsområde er uttømmende. Styret og representantskapet har ikke myndighet til å fatte vedtak på områder som ikke er nevnt ovenfor.»

Ved inngangen til 2022 har departementet lagt forslaget til ny Arkivlov ute på høring. Lovforslaget innebærer modernisering av og et utvidet arkivbegrep. På denne bakgrunnen er også formålet til IKA revidert og tatt inn i ajourført selskapsavtale som legges fram sammen med eierstrategien.

Revidert formål for IKA lyder:

Selskapet skal være arkivdepot for eierne. Selskapet skal legge til rette for at arkiv som eierne har ansvar for blir tatt vare på og gjort

tilgjengelig for allmenheten, forskning og andre forvaltningsmessige og kulturelle formål i samsvar med arkivloven.

Selskapet skal være et arkivfaglig rådgivningsorgan og kompetansesenter for eierne, og skal i samråd med eierne arbeide for å utvikle effektive og rasjonelle arkivtjenester. Arkivtjenestene utføres for eierne etter reglene om egenregi jf. Anskaffelsesforskriften §3-2.

Selskapet kan utføre arkivfaglige tjenester til andre enn eierne, når dette bygger opp om formålet og kjernevirksomheten og det ikke er i konflikt med kravene om egenregi for selskapet.

Selskapet kan etablere datterselskap når dette bygger opp om formålet og selskapets kjernevirksomhet

Selskapet har ikke erverv som formål.

Endringen er gjort for å forenkle og korte ned på formålsparagrafen. I den nye formålsparagrafen blir hovedoppgavene til IKA definert som depot for arkivmateriale fra eierne, tilgjengeliggjøring og formidling av arkivmateriale og arkivfaglig kompetanse. De to siste avsnittene er med for å åpne opp for at IKA kan selge arkivfaglige tjenester til andre, og for å sikre at IKA (morselskapet) ikke kommer i konflikt med dagens skattefrie posisjon.

Eiersituasjonen

IKA er ved inngangen til 2021 eid av de fleste kommunene i Rogaland, Rogaland fylkeskommune og to IKS-er. Stavanger kommune har eget Byarkiv hvor også tidligere Finnøy og Rennesøy kommuner inngår etter sammenslåingen 1.1.2020. Fullstendig oversikt over eiere og eierandeler fremgår av vedlegg 1. Eierbrøken er sist oppdatert 3.kvartal 2020 i forbindelse med RYMI IKS sin uttreden av IKA med virkning fra 01.01.2021.

Eierne har ikke skutt inn kapital i IKA, eierbrøken er bestemt ut fra folketall. Eierdelen til fylkeskommunen er satt likt med den største

kommunen, Sandnes, og de to IKS-ene er gitt en veldig lav eierandel.

Finansieringen av IKA

IKA har en ansvarlig låneramme på 1 mill. kr som eierne er pro rata ansvarlig for. Denne lånerammen er ikke blitt benyttet pr 31.12.21, I 2002 ble det tatt opp lån til delfinansiering av arkivreoler på 400.000 kr. Dette lånet ble innfridd i 2012.

Årlig driftstilskudd for tjenestene fra IKA differensieres i forhold til eierandelene slik at kommuner med mange innbyggere betaler mindre for de siste innbyggerne enn de første. Pris per innbygger skifter ved 6 000 og 11 000 innbyggere. Inntil 6 000 innbyggere betales 59 kr per innbygger, fra 6 001 til 11 000 innbyggere betales 29,50 kr per innbygger, og fra 11 001 innbyggere og oppover betales 14,60 kr per innbygger. Oversikt over driftstilskuddet fordelt i 2021 og utregningen av dette fremgår av vedlegg 2. For 2022 er driftstilskuddet økt med 4,2 % for alle eierne i forhold til 2021, og med ytterligere 4,0 % for 2023. Dette er også vist i vedlegg 2.

Tilskuddet fra Rogaland fylkeskommune, IKS-ene og Bokn, Kvitsøy og Utsira kommuner er fastsatt på egen måte. Fylkeskommunen betaler likt som største eier (Sandnes), mens Bokn, Kvitsøy og Utsira betaler lavere tilskudd. IKS-ene betaler en fastsatt pris som er lavere enn Utsira.

Sandnes kommune, Rogaland fylkeskommune og IVAR IKS betaler i tillegg for depotplass som de bruker utover det som er dekket i det ordinære tilskuddet.

IKA har fått skattefritak med bakgrunn i selskapsavtalen som fastslår at IKA ikke skal drive forretningsvirksomhet. Dermed skal eventuelt årsoverskudd tilføres IKAs opptjente egenkapital for fremtidig bruk i IKA og det kan ikke betales utbytte fra IKA.

IKAs organisering

IKA har ingen datterselskaper eller tilknyttede selskaper, men samarbeider med og er samlokalisert med Stavanger byarkiv, Statsarkivet i Stavanger og Misjon- og diakoniarkivet

IKA er medlem av [Kommunearkivinstitusjonenes digitale ressursenter \(KDRS SA\)](#). KDRS skal tilby tjenester og kompetanse til sine medlemmer og aktivt bidra til å utvikle og effektivisere langtidslagring av digitale arkiv innenfor kommunal og fylkeskommunal sektor. Ressurssenteret som er et samvirkeforetak, ble stiftet i 2010 og vel 80% av arkivinstitusjonene landets kommuner og fylkeskommuner eier, er medlemmer.

IKA er også medlem i [Arkivforbundet](#), som er et faglig nettverk for arkivorganisasjoner i Norge, og av den internasjonale organisasjonen [ICA \(International Council on Archives\)](#).

IKAs styrende organ

IKAs øverste organ er representantskapet, eierorganet. Hver eier skal ha, og har, hvert sitt medlem med varamedlem, oppnevnt av kommunestyrene, fylkestinget og representantskapet i de to eier-IKS-ene. Representantskapet har 25 medlemmer 31.12.2021. Medlemmene er valgt for 4 år om gangen.

I samsvar med loven velger Representantskapet et styre med 5 medlemmer og varamedlemmer. Styret er blitt valgt for 2 år om gangen. Representantskapet velger styrets leder og nestleder.

Ansatterepresentasjon er regulert i IKS-loven med forskrifter og konkretisert i selskapsavtalen. Ansatte har et medlem i styret i IKA.

Styret ansetter daglig leder i IKA. Stillingen er 100% stilling med fast ansettelse.

IKA hadde ved utgangen av 2021 åtte fast ansatte og fire midlertidige prosjektstillinger. I definerte tidsavgrensede prosjekter samarbeider IKA med NAV og andre om arbeidsutprøving/-praksis.

Økonomisk utvikling

IKA har en god og stabil økonomisk situasjon, med hovedinntektene fra tilskudd fra eierne.

Tall i 1000 kr	2017	2018	2019	2020	2021
Deltakertilskudd	8 432	9 890	10 595	11 120	11 856
Annen driftsinntekt	911	2 323	3 248	3 860	4 237
Sum driftsinntekter	9 343	12 213	13 843	14 980	16 093
Varekostnad	-	63	176	76	38
Lønnskostnad	5 438	6 908	7 616	7 897	9 341
Avskrivninger	26	55	121	175	232
Nedskrivninger	-	-	-	16	-
Annen driftskostnad	4 527	5 382	5 653	5 708	6 128
Sum driftskostnader	9 991	12 407	13 566	13 873	15 739
Finansinntekter	43	44	69	54	29
Finanskostnader	-	-	-	-	7
Årsresultat	-605	-150	346	1 162	376

IKA har også noen få, mindre avtaler om tjenesteleveranser til eksterne aktører.

Overskuddet i 2020 er i hovedsak knyttet til ledige stillinger. I vedtatt budsjett for 2022 er det lagt opp til en videreføring av det generelle driftsnivået i 2021. Det budsjetteres med lavere aktivitet på prosjektsiden i samsvar med faktisk utvikling. Med alle stillinger besatt i perioden blir økonomiplanen slik:

Økonomiplan i 1000 kr	B2022	2023	2024	2025	2026
Inntekter:					
Tilskudd/tilknytningsavgift	12 355	12 850	13 250	16 650	14 060
Prosjektinntekter	1 995	1 920	1 980	2 040	2 100
Andre inntekter	1 680	1 680	1 730	1 770	1 810
Sum inntekter:	16 030	16 450	16 960	17 460	17 970
Utgifter:					
Lønnskostnader	9 150	10 350	9 870	10 200	10 540
Avskrivninger	290	300	300	300	300
Driftsutgifter	6 590	6 600	6 790	6 960	7 130
Sum utgifter:	16 030	17 250	16 960	17 460	17 970
Resultat:	-	-800	-	-	-

I 2023 er det budsjettet med et negativt resultat. Dette er knyttet til et ekstra årsverk for å få mer erfaring med digitalisering og nødvendig katalogiseringsarbeid. Dette finansieres med allerede opptjent egenkapital.

IKA tar på seg oppdrag for eierne knyttet til særskilte arkivprosjekter, for eksempel ordningsprosjekter av fysiske arkiver. Framover vil det være mer ønskelig og behov for prosjekter som går på digitalisering av arkiver for eierne. Eierkommunene betaler særskilt for disse tjenestene og i IKA inntektsføres det som tidsavgrensede prosjektinntekter. Dette utføres i hovedsak med midlertidig ansatt personale, slik at det ikke er vesentlig økonomisk risiko knyttet til endringer i omfanget av dette. I

2022 må to av disse stillingene lyses ut som faste stillinger fordi de har vært midlertidige over flere år. Stillingene vil likevel være definert som prosjektstillinger og knyttes opp mot prosjektaktiviteten. IKA utfører i begrenset omfang i dag, særskilte arkivprosjekter for organisasjoner/lag i eierkommunene og private bedrifter av regionalhistorisk interesse. I 2021 har IKA også hatt større prosjekter for Norsk sjømatarkiv og Norsk bergindustriarkiv. Det gjelder ordning og katalogisering av arkivene til Skretting AS, Velde Industrier, Rekefjord Stone og Titania (arkivene er overført til Statsarkivet i Stavanger/Arkivverket).

Prosjekter for ikke-eiere føres samlet i eget prosjektrengskap. Prising tar utgangspunkt i selvkost med et marginalt påslag.

Balansen under viser at IKA har opparbeidet seg en tilfredsstillende egenkapital. Det er ikke noe mål å øke denne ytterligere.

Tall i 1000 kr	2017	2018	2019	2020	2020
Anleggsmidler	309	383	652	821	874
Omløpsmidler	6 664	20 849	21 359	23 218	22 874
Sum eiendeler	6 974	21 231	22 041	24 039	23 748
Egenkapital	4 608	4 458	4 804	5 966	6 342
Gjeld	2 366	16 773	17 237	18 073	17 406
Sum egenkapital og gjeld	6 974	21 231	22 041	24 039	23 748

Både gjeld og omløpsmidler økte fra 2017 til 2018. Dette er fordi IKA fra 2018 sendte fakturaer for neste år i slutten av forrige år slik at både forventet tilskudd neste år og anordning av denne står i balanse ved årsskiftet. Dette for å sikre likviditet i januar når første forfall av husleie forfaller og en ikke får refusjon for moms før i mars.

Produksjon – nøkkeltall

- *Oppbevarer* ca. 10 200 hyllemeter med papirarkiv for eierne (kapasitet på i underkant av 17 000 hyllemeter). Eksempler: møtebøker (kommunestyre, formannskap og

andre folkevalgte organ), saksarkiv (administrative saksdokumenter), personarkiv (mapper på ansatte, elever, klienter, pasienter, brukere m.m.), eiendomsarkiv (for eksempel originale byggesaksarkiv når disse er digitalisert av kommunen), tegninger og fotografier

- *155 arkivpakker og 2 terabyte med data* lastet opp i sikringsdepot hos KDRS. Dette er uttrekk av data fra avslutta arkivsystem/fagsystem.
- *Saksbehandling*: 718 henvendelser/depotbetjeningssaker i 2021
- *Digitalisering*: 614 arkivstykker/13,5 terabyte (388 av disse publisert på Digitalarkivet)
- *Katalogisering*: 3 767 registrert arkiv i katalogsystemet ASTA hvorav 1165 er publisert på Arkivportalen (nasjonal søkeside)
- *Kurs- og konferansetilbud, nettverkssamlinger* (rundt 200 deltakere årlig)
- *Har jevnlig besøk/befaring/reiser lokalt* til alle kommunene i fylket (feltoppdrag/rådgivning)

Særskilte forhold

IKA flyttet til nytt bygg i 2017. Begrunnelsen var tredelt:

- behov for utvidelse
- potensial for stordriftsfordeler med samlokalisering av arkivinstitusjonene i fylket nærhet til forskningsmiljøet på UiS

IKA er både en tjenesteyter til eierne (depot/rådgiving) og en kulturinstitusjon som formidler historisk arkivmateriale (både av offentlig og privat karakter). Dette gir et spenn mellom å håndtere, bevare og tilgjengeliggjøre eldre kulturgjenstander, og å håndtere store mengder med digitalt materiale.

2. Eiernes eierstrategi for IKA

Formålet med en eierstrategi

Eierstrategien har som formål å tydeliggjøre IKAs rolle i realiseringen av eiernes mål for sikker og tilgjengelig oppbevaring av arkivverdig materiale.

Eierstrategien har videre til formål å definere hva som skal være kjerneområdet for IKAs virksomhet. Strategien utfyller selskapsavtalen i forhold til rammer for organiseringen av IKAs virksomhet. Den angir videre rammer for eierstyring og selskapsledelse. Eierstrategien skal revideres minimum én gang i løpet av kommunevalgperioden, ellers ved behov.

1. Eiernes mål for IKA

Eierne fastsetter mål og trekker opp rammer for IKAs virksomhet i selskapsavtalen. Eierskapet i IKA er samfunnsøkonomisk motivert i tillegg til motivet om effektiv tjenesteproduksjon. Motivasjonen og målene for IKAs virksomhet utdypes i eierstrategien. Videreføringen av eierskapet er motivert ut ifra erkjennelsen av at en organisering av arkivtjenesten er bedre og mer effektiv innenfor et større fellesskap enn om eierne hver for seg har ansvar for den langsiktige oppbevaringen og tilgjengeliggjøringen av historisk og kommende arkivmateriale. Organiseringen av arkivtjenestene for eierne i et felles selskap gir eierne en bredere og dypere arkivfaglig spisskompetanse og gjør det lettere å formidle arkivmaterialet til allmenheten.

2. Kjerneområde og kjernevirksomhet

Kjerneområde

IKA har sitt primære virke for kommuner og IKS-er i Rogaland, samt fylkeskommunen. I noen grad kan det være aktuelt å utføre oppdrag som strekker seg utover fylkesgrensene, f.eks. arkivmateriale for næringer som har hovedkontor i Rogaland.

I oppgaver som gjelder tilgjengeliggjøring og formidling er IKAs kjerneområde å betrakte

som nasjonalt. Dette omfatter også forskningsarbeid regionalt og nasjonalt der IKA sitt depot er den sentral del av faktagrunnlaget.

Kjernevirksomhet

IKA skal gjennom kjernevirksomheten bidra til å realisere eiernes mål om langsiktig oppbevaring av eksisterende og nytt arkivmateriale, samt tilgjengeliggjøring av dette. Kjernevirksomheten kan uttrykkes i følgende tre områder:

- Være depot for oppbevaring av historisk arkivmateriale for eierne, analogt som digitalt.
- Være arkivfaglig rådgivningsorgan, nettverk og kompetansesenter for eierne.
- Tilgjengeliggjøre arkivmaterialet for eierne og allmenheten og til formidling og forskningsformål.

- Omstillings- og endringsfokus

Eierne forventer at IKA drives kostnadseffektivt og forventer at økt digitalisering vil flate ut behovet for fysisk deponering, og at IKA dermed bidrar til grønt skifte.

- Pådriverrollen

Eierne forventer at IKA driver med strategisk utviklingsarbeid som bygger opp om kjernevirksomheten, og skaper økt omstilling og demper risiko på lang sikt. IKA skal legge vekt på bærekraftig drift og utvikling.

Et slikt utviklingsarbeid kan skje i samarbeid med andre gjennom samarbeidsavtaler og/eller felles selskaper.

Gjennom felles lokalisering i Arkivenes hus på Ullandhaug er det lagt til rette for samarbeid mellom IKA og de andre arkivfaglige miljøene og universitets-/forskningsmiljøet som holder til der. Eierne forventer at IKA tar initiativ til å utnytte mulighetene for synergi som denne felleslokaliseringen gir.

- Regionalt ansvar

IKA, i kraft av sin kjernevirksomhet, utfører en sentral oppgave i å tilgjengeliggjøre dokumentert historisk utvikling, demokratiske prosesser og kulturhistorie. Det store antall eiere i IKA som får tjenester fra IKA bidrar til at en stor del av Rogaland inngår i IKAs arkivbase.

- Samfunnsansvar

Som offentlig eid selskap forventes at IKA tar et tydelig samfunnsansvar. Samfunnsansvaret kommer også fram i forslag til ny arkivlov som kommer til å være styrende for IKA framover. Jamfør § 1: «*Formålet med denne lova er å leggje til rette for ei forsvarleg offentleg forvaltning ved at verksemda til offentlege organ blir dokumentert gjennom arkiv, og at arkiva skal vere tilgjengelege for demokratisk kontroll med forvaltninga, for å verne om rettstryggleiken til kvar enkelt, for ei open og opplyst offentleg samtale, som grunnlag for forskning, som kjelde til historisk kunnskap og anna lovleg bruk. Lova skal òg leggje til rette for at verneverdige private arkiv blir tekne vare på*».

Samfunnsansvaret innebærer at virksomheten i foregår på en etisk, miljømessig og sosialt forsvarlig måte. Tillit og omdømme for IKA og dets virksomhet må utvikles videre med grunnlag i bærekraftsprinsippene. Eierne forventer at IKA rapporterer i sin måloppnåelse utviklingen av IKAs økonomiske, sosiale og miljømessige bærekraft. Styret har ansvar for å påse at IKA utarbeider og følger opp sine egne bærekraftsmål.

- Økonomisk fundament

Eierkravene er at økonomisk styring skal være langsiktig og økonomisk bærekraftig. Kjernevirksomhet skal ligge i bunn for videreutvikling.

Engasjement på mer kommersielt grunnlag (oppdrag fra private/bedrifter) skal skje gjennom eget AS dersom omfanget av dette blir omfattende og/eller permanent.

3. Organisering av virksomheten

Eierne legger til grunn at virksomheten organiseres på en måte som sikrer en tilfredsstillende styring og kontroll for eierne, en hensiktsmessig oppgave og ansvarsfordeling, nødvendig begrensing av risiko og fleksibilitet med hensyn til valg av samarbeidspartnere.

- Datterselskaper

IKA har nå ingen datterselskaper. Dersom omfanget av oppdrag for private/bedrifter/ikke-

eiere blir omfattende forventes at IKA oppretter et eget datterselskap, heleid aksjeselskap, for å utføres disse oppgavene. Dette for at IKA (morselskapet) ikke skal komme i konflikt med egenregi på oppdrag for eierne, momsregler, statsstøtteregele eller bringe IKA i konflikt med vedtak om skattefritak. En slik selskapsdannelse vil også redusere den økonomiske risikoen for IKA og dermed også eierne.

IKA må sikre at det ikke er kryss-subsidiering mellom AS-et og selve morselskapet. Datterselskapet må rapportere økonomi, aktivitet og framdrift i prosjekter til konsernstyret IKA, og IKA må ta dette med som en del av sin samlede rapportering til eierne.

- Arbeidsgiverrollen

Det er styrets ansvar å påse at internkontrollrutiner er etablert, følges og at avvik rapporteres og gjøres noe med.

Arbeidsgiverrollen omfatter også å ha systemer for;

- Arbeidslivskriminalitet/sosial dumping
- Arbeidsmiljømessige forhold
- Lovlig og ordnede pensjonsforhold
- Ordnete og avtalefestede lønns- og arbeidsvilkår
- internkontroll i samsvar med internkontrollforskriften
- Ansattrepresentasjon og medvirkning i styrende organer (styret)

IKA skal være medlem i en arbeidsgiverorganisasjon (er nå medlem i Samfunnsbedriftene (tidligere KS bedrift)).

4. Eierstyring og selskapsledelse

Eierne legger til grunn et langsiktig eierskap i IKA og skal utøve en aktiv og forutsigbar eierstyring med utgangspunkt i selskapsavtalen og eierstrategien. Virksomheten skal for øvrig styres med utgangspunkt i anerkjente prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse.

- Styret

En av de viktigste oppgavene for eierne er å velge et styre som har kompetanse, erfaring og kapasitet ut ifra IKAs egenart og ståsted til

enhver tid. Styret har til nå stort sett bestått av arkivfaglige personer eller øvrig overordnet administrativt personale fra eierne, men med et lite innslag av folkevalgte den siste tiden. For å gi IKA mer tyngde og større eierpolitisk oppmerksomhet, og for å sikre at IKA ikke blir et «lukket» selskap med utelukkende arkivfaglige styremedlemmer, legges det til grunn at styret framover i hovedsak består av folkevalgte eventuelt indirekte folkevalgte med kompetanse/erfaring med særlig relevans for IKA sin virksomhet. De nye inhabilitetsreglene for styremedlemmer i selskaper må vektlegges når kommunestyrene foreslår kandidater, det være seg folkevalgte og eventuelt fagpersoner fra administrasjonen.

- Valgkomité

Representantskapet oppnevner valgkomiteen og fastsette kriterier for komiteens arbeid. Valgkomiteen skal påse at det er et lovlig sammensatt styre. Kriteriene for valgkomiteens arbeid bør videre omfatte forventinger til kollegiets kompetanse utfra IKAs behov. Styret bør blant annet ha kompetanse og erfaring innenfor offentlig forvaltning, herunder innsikt i den politiske og administrative organiseringen/beslutningsprosesser i eierkommunene, fagkunnskap knyttet til kjernevirksomheten, samt kompetanse og erfaring knyttet til styrearbeid. Sammensetningen av styret og dets samlede behov for kompetanse og erfaring varierer over tid avhengig av IKS sine utfordringer. Det er representantskapets ansvar utforme et godt forankret mandat for Valgkomiteens arbeid. Arkivfaglige utfordringer kan være ulike hos eierne. Det forventes derfor at valgkomiteen også hensyntar rammene for styresammensetningen på en god måte, slik dette er definert i selskapsavtalen.

- Representantskap

Kommunenes eierstyring skal utøves gjennom representantskapet som er IKAs eierorgan og øverste myndighet. Det skal utøve eierskapet i tråd med selskapsavtalen, eierstrategien samt øvrige vedtak og retningslinjer fastsatt av eiernes øverste organ, så lenge dette er forenelig

med relevante lover/forskrifter og forpliktelser overfor tredjepart.

Hver eier har et medlem og et eller flere varamedlemmer i representantskapet, valgt av kommunestyret/fylkestinget/representantskapet i IKS-er. For å sikre at representantskapet til enhver tid er beslutningsdyktig, kan det med fordel velges mer enn en vararepresentant. I representantskapet har hver eier stemmeandel likt med eierandelen. Avgjørelser fattes med vanlig flertall dersom ikke annet følger av lov- og regelverk. Reglene om meroffentlighet gjelder også for representantskapet. Når det velges å gjennomføre digitale møter i eierorganet skal fortsatt innkalling, møtedokumenter, gjennomføringen av møtet og protokoll skje i tråd med kravene om meroffentlighet.

- Eiermøter/kontaktmøter

Både eierne og styret i IKA kan ta initiativ til å innkalle samtlige eiere til et eiermøte dersom det er behov for en uformell drøfting av en aktuell sak. Formålet med eiermøter vil hovedsakelig være å foreta prosessuelle avklaringer i aktuelle saker. Eiermøtet har ikke beslutningsmyndighet. På eiermøter skal eierne være representert ved ordfører og kommunedirektør for kommunene og styreleder og daglig leder for IKS-ene.

Den enkelte eier kan også ta initiativ til å avholde egne kontaktmøter mellom IKA (v/ styreleder og daglig leder) og relevant organ hos eieren. Kontaktmøtene skal sikre en løpende informasjonsutveksling mellom partene og bidra til å sette IKAs virksomhet på den politiske dagsorden.

- Likebehandling av eierne

Eierstrukturen i IKA er preget av stor variasjon i eierandelene. Likebehandling av eierne er allikevel et grunnleggende prinsipp. IKA skal til enhver tid søke å likebehandle eierne med hensyn til transaksjoner med eierne, informasjonstilgang, involvering mv. Eierne vil på denne måten i all hovedsak være likeverdige samarbeidspartnere.

- Egenkontroll og finansiell styring

I egenkontrollansvaret ligger at styret påser at IKA har finansreglement, dokumentert delegering av fullmakter, reglement for økonomistyring, anskaffelser og investeringer samt forsvarlige forsikringer av IKA (eiendeler og langsiktig gjeld).

IKA skal ha avvikshåndteringssystem (skader, sykemelding, varsling, mv.) inkl. rapportering og oppfølging.

IKA skal ha etiske retningslinjer som sikrer mot forekomst av uønskede hendelser som svart arbeid, sosial dumping eller korrupsjon.

IKA skal sikre både det fysiske og det digitale arkivet mot uønsket innsyn. Spesielt er dette viktig for taushetsbelagt arkivmateriale og annet materiale som med hjemmel i lov er unntatt offentlighet. Det digitale arkivet må også sikres slik at det kan fungere som digitalt arkiv i overskuelig framtid.

- Krav til den årlige budsjettprosessen

Daglig leder fremmer forslag til neste års budsjett og økonomiplan for kommende økonomiplanperiode for styret i første møtet etter sommerferien. Forslaget skal behandles i representantskapet tidnok til at det kan oversendes til eierne og inngå i eiernes arbeid med sine handlings- og økonomiplaner.

Dersom eierne vedtar andre rammer for IKA enn det er lagt opp til i IKAs egen behandling, må representantskapet i IKA vedta nytt budsjett og økonomiplan med bakgrunn i de endrede rammene innen utgangen av året før nytt budsjettår.

- Krav til økonomirapportering til eierne

IKA rapporterer til eierne to ganger i løpet av året (tertialrapport) og ved årsavslutning. Det er styret som rapporterer til eierne etter saksforberedelse av daglig leder. Er det særskilte saker av uvanlig art skal representantskapet behandle rapporten inkl. mulige tiltak for løsninger, før den oversendes eierne.

Første tertial rapporteres innen 15. mai og andre tertial innen 15. september.

Tertialrapportene skal i tillegg til å vise utvikling og prognose for økonomisk resultat også vise utvikling og prognose på følgende nøkkeltall:

- Depotplass (fysisk og digital) og kapasitet
- Bemanningskapasitet

- Meroffentlighet

IKA er omfattet av offentlighetsloven.

Det forutsettes at styringen av IKA følger bestemmelsene i offentlighetsloven og praktiserer meroffentlighet i tråd med lovens § 11.

Dokumenter skal i størst mulig grad gjøres lett tilgjengelige på IKAs nettsider. Dette gjelder slikt som møteplaner, styremøteinncallinger/protokoller, sakspapirer til styremøtene og tilsvarende for representantskapet. På denne måten ivaretar IKA offentlighet av egen «produksjon» av dokumenter m.m.

I tillegg ivaretar IKA offentlighet av materiale de oppbevarer for eierne og andre. I dette inngår også håndtering av partsinnsyn. IKA må få delegert myndighet av eierne/andre til å forvalte og vurdere offentlighet av disses materiale. Videre forventes det at IKA skiller mellom eiernes behov for eget innsyn knyttet til sin forvaltning og andres begjæring om innsyn i deponert arkivmaterie. Er det tvil om innsynsspørsmål skal berørt eier konsulteres for endelig avgjørelse av spørsmålet.

- Etiske retningslinjer

Det skal være transparente beslutningsprosesser i IKA og hos eierne. Saksdokumenter, protokoller og lignende registrert for styret og representantskapet skal være åpne for innsyn dersom ikke annet følger av lov eller forskrift med hjemmel i lov. Jamfør også [etiske retningslinjer for arkivarer](#) slik det kommer fram hos Arkivverket.

5. Kapitalstruktur og avkastningskrav

Eierskapet i IKA er ikke finansielt motivert. Eierne har ikke forventning om utbytte fra IKA,

og IKA har følgelig ikke økonomisk formål. Styret skal til enhver tid påse at IKA har en forsvarlig likviditet og egenkapital ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i IKA.

6. Eiernes utviklingsmål og resultatkrav

Eierne forventer at IKA setter seg i stand til å fortsette digitaliseringen av arkivfunksjonen, både innsamling av arkivmateriale, oppbevaring og tilgjengeliggjøring. Dette må gjøres med å bygge opp relevant kompetanse og nødvendig kapasitet på disse områdene og i nært samarbeid med KRDS (Kommunearkivinstitusjonenes digitale ressurscenter).

IKA bistår i dag eierne i vurderinger av hva som skal arkiveres og hvordan dette i sin tid kan overføres til langtidslagring hos IKA. I Stavanger byarkiv er datafangst/dokumentsenter og langtidslagring samlet i en organisasjon. Eierne forventer at IKA vurdere om dette er en vei å gå for arkivfunksjonen for eierne også. Dvs at IKA kan bygge opp kompetanse og kapasitet på håndtering av dokumentsenterfunksjonen for eiere som ønsker det.

Parallelt forventer eierne at IKA vurdere hvordan samarbeidet med de andre arkivorganisasjonene i Arkivenes hus kan styrkes og forbedres, spesielt i forhold til Stavanger byarkiv. Herunder må det utredes om det skal settes i gang en prosess for å vurdere en tettere organisatorisk knytning, eventuelt fusjon.

Når ny arkivlov vedtas, kan den allerede påbegynte omorganiseringen av Arkivverket gjennomføres. Arkivverket vil da organiseres som et Nasjonalarkiv med avdelinger på utvalgte lokasjoner med smalere arbeidsoppgaver. IKA må engasjere seg i hva som skjer med Statsarkivet i Stavanger og deres arkivmateriale i denne sammenheng.

Digitalarkivet til det kommende Nasjonalarkivet kan bli en «konkurrent» til KDRS i oppbevaring og tilgjengeliggjøring av arkivmateriale. IKA og parallelle arkivorganisasjoner vil fortsatt ha ansvaret for overføringen fra kommuner og kommunale organisasjoner.

Det er i dag ikke samsvar mellom eierandel og årlig driftstilskudd som den enkelte yter for tjenester levert av IKA. IKA må i samarbeid med eierne legge fram et forslag til harmonisering mellom disse to i løpet av inneværende valgperiode. I den forbindelse må en også vurdere om eierbrøk /tilskudd for IKS-er og fylkeskommunen er på rett nivå i forhold til primærkommunene.

IKA utfører konkrete tjenester for eierne og tar på seg betalte oppdrag fra andre aktører. IKA har også et mer generelt ansvar for digitalisering og formidling av arkivmateriale til innbyggerne i eierkommunene, for eksempel til slektsforskning. Slikt arbeid er det ofte ingen som kan betale IKA for at blir gjort. I samfunnsansvaret til IKA ligger det å også tilby digitalisering/oppbevaring fra andre arkiv enn de offentlige eiernes. Ikke alle disse er i stand til, eller ønsker å betale for slike tjenester. Dette kan dreie seg om privatarkiv, bedriftsarkiv eller foreninger, stiftelser og legater. Eierne må avklare hvor omfattende slikt «gratis» arbeid skal være for IKA.

7. Endring av eierstrukturen i IKA

- Opptak av nye eiere

Dersom andre kommuner eller IKS-er ønsker å bli med i IKA, vurderes søknaden først faglig av administrasjonen i IKA som deretter gir innstilling til styret. Administrasjonen må både vurdere om opptak av det nye eiere er hensiktsmessig, og om IKA er i stand til å utvide sin virksomhet med aktuell søker.

Dersom styret støtter en positiv innstilling, må det fremmes sak om opptak av ny eier til representantskapet.

Representantskapets vedtak skal deretter oversendes som innstilling i saken til de nåværende eierne for behandling. Selskapsavtalen fastsetter nærmere regler for opptak av nye eiere i forhold til IKS-loven. Opptak av ny eier krever enstemmig tilslutning hos eierne.

IKA har ikke hatt krav om kapitalinnskudd fra de nåværende eierne, og det er derfor unaturlig at det blir krevd av nye eiere.

Opptak av nye eiere skal bare skje ved et årsskifte.

- Uttreden av eiere

Dersom en av eierne ønsker å gå ut av IKA, skal det fremmes ved skriftlig søknad til styret. Det er kommunestyret/fylkestinget/representantskapet i IKS-er som kan fremme slik søknad. Administrasjonen i IKA utreder de økonomiske og driftsmessige konsekvenser av uttreden. I saken som fremmes for styret må også de økonomiske konsekvensene for eieren som ønsker å gå ut komme fram. Dette gjelder spesielt forhold som bemanning, pensjonsforpliktelser og husleie. Saken må klargjøre kostnaden som eieren må gjøre opp for, ved å tre ut av IKA.

Ønske om uttreden må meldes til IKA senest ett år før aktuell dato for uttreden. Dato for uttreden skal være ved et årsskifte.

Styrets innstilling i saken skal fremlegges representantskapet for behandling, før saken oversendes eierne til endelig behandling. Uttreden krever enstemmig tilslutning hos eierne.

- Fusjoner

Gjeldende lov om IKS-er regulerer ikke fusjon eller fisjon av IKS-er. Det betyr at i tilfelle der det aktuelt å fusjonere IKA må selskapet også avvikles, før det kan fusjoneres med et annet selskap. IKS-lovens bestemmelser om avvikling skal da anvendes.

8. Avvikling av IKA

Avvikling av IKA kan skje etter likelydende vedtak hos alle eierne.

Alternativene til avvikling og konsekvensene av dette skal utredes av IKAs administrasjon før sak fremmes for styre og representantskapet, og sluttbehandles hos eierne.

Det må sikres at alle eierne får tid nok til å viderereføre IKAs oppgaver i egen organisasjon eller gjennom andre.

IKAs eget arkiv må det avtales med Arkivverket fremtidig håndtering av. Denne avtalen må fremgå av underlaget for avviklingsbeslutningen.

Ved avviklingsbeslutning trer IKS-lovens bestemmelser om avvikling inn. Jamfør selskapsavtalen § 18.

Vedlegg

1. Oversikt eierandeler og tilskudd
2. Oversikt gjeldende selskapsdokumenter
link: [Organisasjon | IKA Rogaland](#)

VEDLEGG 1 AV 1

<i>Eierne pr 1.1.2022</i>	<i>Eierandel (%)</i>	<i>Tilskudd for 2022</i>
Bjerkreim kommune	0,67	169 197
Bokn kommune	0,20	86 434
Eigersund kommune	3,56	573 284
Gjesdal kommune	2,88	531 084
Haugesund kommune	8,98	911 993
Hjelmeland kommune	0,62	156 266
Hå kommune	4,56	363 080
Karmøy kommune	10,15	984 539
Klepp kommune	4,71	645 049
Kvitøy kommune	0,12	86 434
Lund kommune	0,77	194 392
Randaberg kommune	2,70	519 351
Sandnes kommune	19,12	1 545 665
Sauda kommune	1,10	278 960
Sokndal kommune	0,79	199 127
Sola kommune	6,53	758 698
Strand kommune	3,12	545 596
Suldal kommune	0,91	230 939
Time kommune	4,55	634 953
Tysvær kommune	2,66	517 007
Utsira kommune	0,05	64 825
Vindafjord kommune	2,09	446 640
Rogaland fylkeskommune	19,12	1 545 665
Haugaland Kontroll-utvalgssekretariat IKS	0,02	26 753
IVAR IKS	0,02	26 753
Sum eierne	100,00	12 042 684